

Forskrift om olje- og /eller fettholdig avløpsvann for Stjørdal kommune

Hjemmel: Fastsatt av Stjørdal kommunestyre xx. xx. 2025 med hjemmel i [forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning \(forurensningsforskriften\) § 15-4, § 15-5 og § 15A-4](#), jf. [lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\) § 7, § 18 og § 73](#).

Kap. 1. Innledende bestemmelser

§1 Formål

Forskriftens formål er å sikre at olje og fett og andre forurensninger fjernes ved virksomheten, og påse at olje- og fettutskillere og tilhørende anlegg driftes slik at de virker etter sin hensikt.

§ 2 Tekniske grunnlag

Med mindre annet er spesifisert i forskriften, skal følgende tekniske bestemmelser følges:

- NS-EN 858-1 og 858-2: Utskillere for lette væsker (f.eks. olje og bensin) - del 1 og 2
- NS-EN 1825-1 og 1825-2: Fettutskiller – del 1 og 2
- Standard abonnementsvilkår for Stjørdal kommune

§ 3 Definisjoner

- a) Ansvarlig: den som har, gjør eller setter i verk en aktivitet som kan gi påslipp/utslipp av olje- og/eller fettholdig avløpsvann, jf. forurensningsloven § 7. Kommunen kan bestemme at annen part enn virksomheten er ansvarlig.
- b) Avløpsanlegg: Et anlegg for håndtering av avløpsvann som består av en eller flere av følgende hovedkomponenter: avløpsnett, renseanlegg og utslippsanordning
- c) Avløpsnett: Et transportsystem som samler opp og fører avløpsvann fra bolighus eller andre bygninger med innlagt vann
- d) Fettholdig avløpsvann: avløpsvann som inneholder vegetabilsk og animalsk fett
- e) Frityrfett: fett brukt til fritering av mat
- f) Oljeholdig avløpsvann: Spillvann og overvann som inneholder motorolje, smørefett, parafin, white-spirit, bensin og lignende. I dette ligger også spillvann fra vask og avfetting av kjøretøyer, motorvask og lignende
- g) Påslipp: Tilførsel av avløpsvann til offentlig avløpsnett

- h) Sedimenterbart materiale: Partikler som er tyngre enn vann og som vil legge seg på bunnen. For eksempel kaffegrut, sand, matrester og lignende
- i) Virksomhet: bruker av olje- og fettutskiller

Kap. 2. Virkeområde

§ 4.1 Virksomheter med oljeholdig avløpsvann

Bestemmelsene i forskriften gjelder for virksomheter som har utslipp, herunder påslipp av oljeholdig avløpsvann fra:

- a) bensinstasjoner
- b) vaskehaller for kjøretøy
- c) motorverksteder
- d) bussterminaler
- e) verksteder og klargjøringssentraler for kjøretøyer, anleggsmaskiner og skinnegående materiell, og
- f) anlegg for understellsbehandling som enten har vaskeplass, smørehall, servicehall eller liknende.

§ 4.2 Virksomhet med fettholdig avløpsvann

Bestemmelsene i denne forskriften gjelder for virksomheter som har påslipp av fettholdig avløpsvann fra:

- a) restauranter, kaféer og konditorier
- b) catering, ferdigmatprodusenter
- c) gatekjøkken, kiosker og hamburgerbarer
- d) kantiner, storkjøkken
- e) slakterier
- f) margarin- og matoljeindustri
- g) kjøttforedlingsbedrifter
- h) hermetikkindustri
- i) bakerier
- j) meierier
- k) friteringsindustri
- l) røkerier
- m) matbutikker med steke-, grill- og ferskvareavdeling.

Virksomheter som er ikke nevnt her, men som har risiko påslipp av fettholdig avløpsvann til kommunens nett omfattes også av forskriften.

§ 4.3 Øvrige virksomheter

For påslipp som ikke er nevnt under §§ 4.1 og 4.2 gjelder forurensingsforskriften kapittel 15A.

Kap. 3. Generelle bestemmelser

§ 5 Ansvar for olje-/fettutskiller og påslipp av industrielt avløpsvann

Ingen kan ha eller sette i verk nye utslipp, herunder påslipp, av oljeholdig avløpsvann eller påslipp av fettholdig avløpsvann, eller øke disse vesentlig, uten at tillatelse er gitt i medhold av denne forskriften.

Påslipp av olje- eller fettholdig avløpsvann er et søknadspliktig tiltak som skal godkjennes av Stjørdal kommune. Dette gjelder ny virksomhet, eksisterende virksomhet og ved bruksendringer av eksisterende bygninger.

Tillatelsen skal søkes av og gis til den ansvarlige for virksomheten. Søker står ansvarlig overfor kommunen for at vilkårene i tillatelsen overholdes.

§ 6 Søknad om tillatelse

Ved etablering av nye eller vesentlig endring av eksisterende utslipp eller påslipp, skal den ansvarlige sørge for at det er utarbeidet en skriftlig, fullstendig søknad som inneholder de nødvendige opplysningene for kommunens behandling, herunder (jf. forurensningsforskriften § 15-4):

- a) den ansvarliges navn og adresse, og eventuelt kontaktperson
- b) om utslippet eller påslippet skal etableres og drives i samsvar med kravene i denne forskrift eller om det søkes om å fravike disse kravene,
- c) dokumentasjon på hvordan utslipp eller påslipp skal etableres og drives, deriblant datablad for utskilleranlegg og dimensjoneringsgrunnlag
- d) plassering av avløpsanlegg og utslipp- eller påslippspunkt, på kart i tilstrekkelig målestokk
- e) beskrivelse av utslippsstedet eller påslippstedet og mengde avløpsvann,
- f) redegjørelse om interesser som kan antas å bli berørt av etableringen, herunder interesser knyttet til drikkevannsforsyning, rekreasjon eller næringsvirksomhet,
- g) oversikt over hvem som skal varsles, og
- h) samtykke fra kommunens planmyndighet dersom utslippet er i strid med vedtatte planer etter plan- og bygningsloven.

§ 7 Behandling av søknad

For behandling av søknad gjelder bestemmelsene i forurensningsforskriften § 15-5. Det skal betales saksbehandlingsgebyr slik det kommer fram av «Forskrift om gebyrer for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket, Stjørdal kommune». Kommunen kan under behandling av søknaden fastsette krav som avviker fra påslippskrav, krav til påslippsted eller nekte etablering av påslipp.

Hvis tiltaket ikke er gjennomført senest tre år etter tillatelsen er gitt av kommunen, faller retten til å etablere påslippet bort. Dersom utslipp/påslipp fremdeles er aktuelt, må ny søknad sendes inn.

§ 8 Endring og omgjøring

Dersom virksomheten stanses eller nedlegges, skal den ansvarlige snarest mulig melde dette skriftlig til kommunen. Kommunen kan stille krav om at anlegget fysisk kobles fra, sikres eller fjernes. Tillatelse til utslipp og/eller påslipp vil opphøre.

Dersom bedriften overdras til ny eier, skal den ansvarlige, snarest melde dette skriftlig til kommunen. Eierskifte kan anses som en vesentlig endring og utløse krav om søknad jf. forskriftens § 6. Nytt avtale med eksternt firma om kontroll, tømning og prøvetaking skal vedlegges.

For å oppheve eller endre vilkår i tillatelsen, eller kalle tillatelsen tilbake, gjelder vilkår tilsvarende som forurensningsloven § 18.

Kap. 4. Krav til olje- og fettutskillere

§ 9.1 Krav om installasjon av fett- og oljeutskiller

Olje- eller fettholdig spillvann skal passere utskilleranlegg før det ledes til kommunalt avløpsnett.

Fettholdig spillvann som inneholder sedimenterbart materiale, skal passere slamavskiller før det går inn på fettutskilleren. Grovere partikler skal fjernes ved innløpsrist før fettutskiller.

Oljeholdig avløpsvann skal passere sandfang eller lignende renseinnretning dimensjonert for maksimal reell vannbelastning før det ledes til oljeutskiller.

§ 9.2 Dimensjonering og utførelse

Materiale, dimensjonering og utførelse av utskillerne skal tilfredsstillende gjeldende Norsk Standard. Dimensjonering og installasjon av utskiller og tilhørende installasjoner skal utføres av foretak som innehar de nødvendige faglige kvalifikasjonene for å utføre arbeidet.

Etter at det er gitt påslippstillatelse for olje- eller fettholdig avløpsvann, skal det sendes inn søknad om vann- og avløpsarbeid til ledningseier.

Data for ferdigstilt utskilleranlegg skal leveres både digitalt i SOSI-format og som As-built-tegninger til ledningseier.

§ 9.3 Inspeksjons- og prøvetakingskum

Det skal være tilrettelagt for å ta ut representative prøver av olje- og fettholdig avløpsvann nedstrøms utskilleren. Alle utskillere skal installeres med prøvetakingskum, dersom representativ prøvetaking ikke lar seg utføre på annen måte.

Kommunen kan gi dispensasjon fra kravet om prøvetakingskum for eksisterende utskillere.

Utskilleranlegg skal være utstyrt med alarm og nødvendige tilleggskomponenter, som ventilasjon, dersom det er behov for det.

§ 10.1 Krav til utløpsvann fra oljeutskiller

Det offentlige avløpsnett skal ikke tilføres væsker, stoffer, gasser eller produkter som kan være brann- eller eksplosjonsfarlige, miljø- eller helsefarlige eller skadelige for offentlig avløpsanlegg.

Avløpsvann og/eller industrielt avløpsvann, fra virksomheter som omfattes av § 4.1, skal overholde kravene i tabell 1

Tabell 1 Oljeholdig avløpsvann

Parameter	Grenseverdi
Temperatur	< 45 ° C
pH	5,5-8,5
Olje	< 20 mg/l ¹⁾
Suspendert stoff (sedimenterbart materiale)	

1) Ved utslipp av oljeholdig avløpsvann til resipient skal oljeinnholdet ikke overstige 10 mg/l.

For virksomheter som omfattes av § 4.1 er det i tillegg krav om analyser av parameterene i tabell 2. Utslipp/påslipp av stoffer i tabell 2 skal begrenses mest mulig, og er kun tillatt dersom det skjer på en slik måte at utslipp/påslipp er uten betydning for miljø eller driften av det kommunale avløpsanlegget, jf. § 10.1 første ledd.

Den ansvarlige skal kunne dokumentere hvordan utslipp/påslipp blir målt/kontrollert og hvilke tiltak som er gjort for å begrense utslipp/påslipp.

Tabell 2 Kontrollparameter for virksomheter omfattet av § 4.1

Parameter
Bly, Pb
Kadmium, Cd
Krom, Cr
Kvikksølv, Hg
Nikkel, Ni
Kobber, Cu
Sink, Zn
Klorid, Cl-
Arsen, As
Sulfat, SO ₄ ²⁻
Oljefraksjon > C5-C10

§ 10.2 Krav til utløpsvann fra fettutskiller

Fettholdig avløpsvann som føres til kommunalt nett skal overholde kravene i tabell 3.

Tabell 3 Fettholdig avløpsvann

Parameter	Grenseverdi
Temperatur	< 30° C
pH	5,5-8,5
Fett	< 50 mg/l

For virksomheter som omfattes av § 4.2 er det i tillegg krav om analyser av kjemisk oksygenforbruk (KOF).

Tidspunkt for temperaturlogging skal være representativt for normale driftsforhold.

Kun fettholdig avløpsvann av animalsk eller vegetabilsk opprinnelse skal ledes til fettutskiller. Følgende skal ikke tilføres fettutskilleren:

- frityrfett og andre større konsentrerte fettmengder
- fettnedbrytende mikroorganismer og/eller enzymer

§ 10.3 Forhold til utslippskrav gitt av annen forurensningsmyndighet

Eventuelle utslippskrav gitt av annen forurensningsmyndighet skal betraktes uavhengige av kommunens krav. Det strengeste kravet gjelder.

Kap. 5. Krav til drift, vedlikehold og dokumentasjon

§ 11 Krav til drift

Den ansvarlige skal ha nødvendige drift- og vedlikeholdsrutiner for å sikre at utskiller og tilhørende installasjoner fungerer optimalt, ut fra virksomhetens aktivitet. Den ansvarlige skal til enhver tid ha en gyldig avtale med et kvalifisert firma for regelmessig tømning og kontroll av utskilleren.

Tømmeavtalen skal gjøre rede for hvor ofte utskilleren skal tømmes og kontrolleres. Kommunen skal ha en kopi av avtalen og FDV dokumentasjon.

Dersom det gjøres endringer i tømmeavtalen, skal kopi av den nye avtalen sendes inn til kommunen.

§ 12.1 Krav til tømning av oljeutskilleranlegg

Oljeutskiller og oppsamlingstanker for utskilt olje skal tømmes før 70 % av oppsamlingskapasiteten er oppbrukt, og minst to ganger pr år. Ved tømning skal tykkelse av utskilt lag og dybde i utskiller og sandfang måles.

Utskiller skal minst én gang pr år tømmes fullstendig og rengjøres grundig med varmt vann under trykk. Innløp/utløp, og eventuelt varslingsutstyr skal kontrolleres.

Sandfang skal tømmes for sand/slam før 50 % av sandfangets våtvolum er fylt opp, og minimum én gang pr år.

Dersom analyseverdiene over tid viser lave og stabile verdier, kan det være grunnlag for å søke kommunen om redusert tømmefrekvens.

§ 12.2 Krav til tømning av fettutskilleranelegg

Fettutskilleren skal tømmes før fettlaget er større enn 25 % av total tykkelse av vann-/fettlag og minimum tre ganger pr. året. Ved tømning skal tykkelse av utskilt lag måles.

Utskiller skal minst én gang hvert 5 år tømmes fullstendig og rengjøres. Innløp/utløp, og eventuelt varslingsutstyr skal kontrolleres.

Dersom analyseverdiene over tid viser lave og stabile verdier, kan det være grunnlag for å søke kommunen om redusert tømmefrekvens.

§ 12.3 Krav til bruk av vaske- og avfettingskjemikalier

Virksomheten skal optimalisere sin kjemikaliebruk for å redusere utslipp av olje og fett eller andre uønskede stoffer. Dersom virksomheten ikke innehar kompetanse selv, skal den innhente kompetanse for å optimalisere sin kjemikaliebruk.

For vaskehaller med oljeutskiller skal det benyttes hurtigseparerende vaskekjemikalier, og petroleumsbaserte produkter skal generelt unngås.

§ 13 Prøvetaking og analyser

Den ansvarlige skal sørge for at det tas representative prøver, for å dokumentere utslipp/påslipp slik det er angitt i under §§ 10.1 og 10.2. Prøvetakingen skal være tilpasset utskilleren og aktiviteten ved virksomheten. Det skal tas ut minimum to representative prøver pr år. Kommunen kan stille andre krav for den enkelte virksomhet.

Den ansvarlige skal fortløpende vurdere resultatene fra prøvetakingen, og om nødvendig ta oppfølgende prøver for å avklare eller dokumentere avvikende resultater.

Dersom analyseverdiene over tid viser lave og stabile verdier, kan det være grunnlag for å søke kommunen om redusert prøvetakingshyppighet.

§ 14 Kontroll og rapportering

Den ansvarlige plikter å ha jevnlig ettersyn av hele utskilleranlegget. Hensikten er å dokumentere ovenfor kommunen at anlegget er i forskriftsmessig stand og drives i henhold til de krav kommunen har stilt.

Virksomheten er ansvarlig for at følgende dokumentasjon sendes kommunen fortløpende og innen 14 dager fra rapporten foreligger:

- tømmerapporter for olje- og fettutskillere,
- kontroll/servicerapport for utskilleren,
- analyserapporter av vannprøver.

Virksomheten kan avtale at tømmefirma oversender dokumentasjon til kommunen. Kommunens digitale rapporteringssystem skal benyttes.

Kommunen kan i enkeltvedtak kreve at virksomheter også sender inn årsrapport.

§ 15 Kommunens rett til kontroll

Kommunen eller den kommunen bemyndiger har rett til å inspisere virksomheten til enhver tid og kan kreve å få lagt fram og få granske dokumenter og annet materiale som kan ha betydning for dens gjøremål etter loven. Anlegg skal være tilgjengelig for inspeksjon og eventuell prøvetaking.

For kommunens kontroll skal det betales årlige tilsynsgebyr slik det kommer fram av «Forskrift om gebyrer for saksbehandling, kontroll og tilsyn etter forurensningsregelverket, Stjørdal kommune».

Kap. 6. Beredskap mot akutt forurensning

§ 16.1 Beredskapsplikt

Virksomheten plikter å gjennomføre risikoanalyse og forebyggende tiltak for å unngå, eventuelt begrense, risikoen for akutte utslipp eller påslipp til spillvannsnett og/eller overvannsnett.

Beredskapen skal stå i rimelig forhold til sannsynligheten for akutte skadelige påslipp til avløpsnettet eller utslipp, og omfanget av de skader og ulemper som kan forårsakes.

Beredskapsrutinene skal inngå i virksomhetens internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet og skal dokumenteres.

§ 16.2 Varslingsplikt

Ved akutt forurensning eller mistanke om akutt forurensning av ytre miljø eller kommunalt nett, skal brannvesen og kommunen varsles umiddelbart.

Utsiktede og eventuelle planlagte unormale utslipp, herunder påslipp, skal varsles kommunen umiddelbart. Den ansvarlige vil kunne holdes økonomisk ansvarlig for skader eller merkostnader hendelsen har for kommunen.

Kap. 7. Avsluttende bestemmelser

§ 17 Sanksjoner

Dersom bestemmelsene i forskriften ikke blir overholdt eller vedtak i medhold av forskriften ikke blir gjennomført, kan kommunen ilegge tvangsmulkt i medhold av forurensningsloven § 73.

Ved gjentatte eller vedvarende brudd på forskriften kan kommunen pålegge virksomheten å stanse sitt påslipp av olje- eller fettholdig avløpsvann.

§ 18 Overgangsbestemmelser

Senest 31. desember 2029 skal virksomheter som omfattes av virkeområdet i §§ 4.1 og 4.2, og som var i drift da denne forskriften trådte i kraft, være tilpasset kravene i forskriften.

Krav i tillatelse etter forurensningsforskriften 15 og 15A, som er strengere enn krav til drift fastsatt i denne forskriften, gjelder inntil kommunen opphever eller endrer tillatelsen med enkeltvedtak.

§ 19 Ikrafttredelse og oppheving av tidligere forskrift

Forskriften trer i kraft 01.01.2026